

Hodnocení zdravotních rizik spojených s přípravou cytostatik - propustnost ochranných rukavic pro vybraná léčiva

*Mgr. Pavel Odráška, Mgr. Lenka Doležalová, Mgr. Lucie Gorná, R.
Vejpustková a doc. Luděk Bláha, Ph.D*

CYTO projekt

**Název: Výzkum profesní zátěže zdravotnických pracovníků
nakládajících s cytotoxickými léčivy v chronických
prahových a podprahových expozicích (2006-2010).**

Cíle: sledování a hodnocení expozic pracovníků vystavených
dlouhodobému působení směsí látek s mutagenním a
karcinogenním účinkem

- zavedení analytických metod a monitoring kontaminace
pracovního prostředí, hodnocení fyz.-chem. vlastností, hodnocení
účinnosti ochranných prostředků

Poskytovatel: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Program Zdravý a kvalitní život (2006-2011)

Kontaminace pracovního prostředí

Dosavadní výzkum prokázal přítomnost **CL na povrchu různého vybavení** prostor určených pro přípravu a aplikaci CL

Stanovování CL ve vzduchu problematické

Analytické metody dostupné jen pro **vzorkování aerosolové frakce** (odběry na filtry s nízkou porozitou)

- ta několikrát prokázána v přípravných CL vybavených laminárními boxy

Chybí metody pro odběr a analýzu par CL

Expozice doložena pozitivními nálezy přítomnosti CL v moči pracovníků (denní exkrece jednotlivých CL až 20 ug)

Dermální expozice

Poznatky dokládající význam dermální expozice:

Pozitivní výsledky studie zaměřené na **kontaminaci rukou** pracovníků manipulujících s CL

CL na vnitřní straně pracovních rukavic a v oplachu rukou farmaceutů a zdravotních sester pracujících s CL (používané rukavice: latexové a vinylové)

Nalezená množství: řádově **desítky až stovky ng jednotlivých CL na jeden pár rukou**

(Wouter Fransman (2004), Paul J. M. Sessink (1994))

Časté nálezy CL na povrchu různého vybavení prostor pro přípravu a aplikaci léčivých přípravků

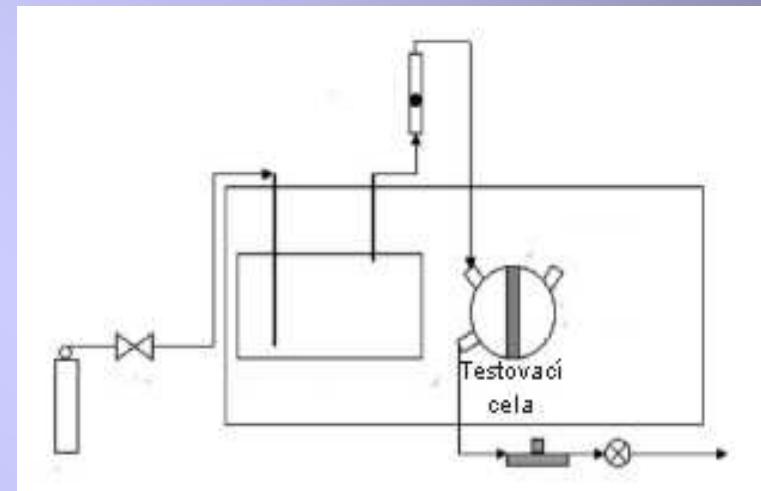
vialky a ampulky s léčivými přípravky
injekční stříkačky a infúzní vaky
pracovní plochy

Metody pro stanovování propustnosti rukavic pro CL

Standardizované testovací metody (průtočné systémy):

ASTM F 739 Standard Test Method for Permeation of Liquids and Gases through Protective Clothing Materials under Conditions of Continuous Contact

EN 374-3: 2003 Protective gloves against chemicals and micro-organisms. Determination of resistance to permeation by chemicals

(Založeno na využití dvoukomorové aparatury s membránou tvořenou vzorkem rukavice)

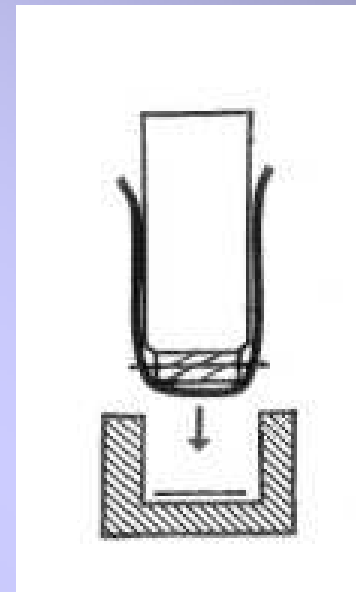
Metody pro stanovení propustnosti rukavic pro CL

Odvozené metody

Zachování dvoukomorového uspořádání
Minimalizace objemu receptorového media

Různé analytické techniky

Spektrofotometrie
Konduktometrie
Indukce mutací
Kapalinová chromatografie
Hmotnostní spektrometrie

Použité metody

Měření přestupu CL z jejich koncentrovaných roztoků přes vzorek zkoušených rukavic do receptorového media (fosfátový pufr o pH=7)

PP nádobky (u některých CL zjištěna významná sorpce na sklo)

Inkubace testovacích variant při 30°C (průměrná teplota lidských rukou)

Po dobu 6 hodin v různých časových intervalech odebírány vzorky receptorového media o $V=0,1\text{ ml}$

Testovaný materiál

Materiál	Síla [mm]
	0,30
Latex	0,22
	0,16
Nitril	0,14
Vinyl	0,12

pro testy byl použity vzorky získané z
dlaňových částí rukavic

každý typ rukavice testován ve třech
opakování (=tři různé šarže)

Agens	Koncentrace [mg/ml]
Cyklofosfamid	20
Doxorubicin	2
Fluorouracil	50
Paklitaxel	6

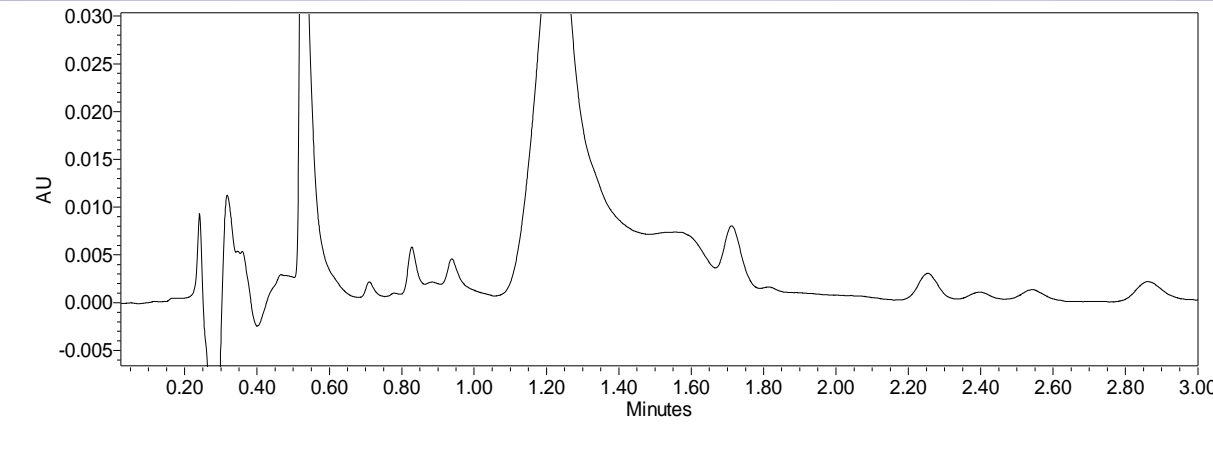
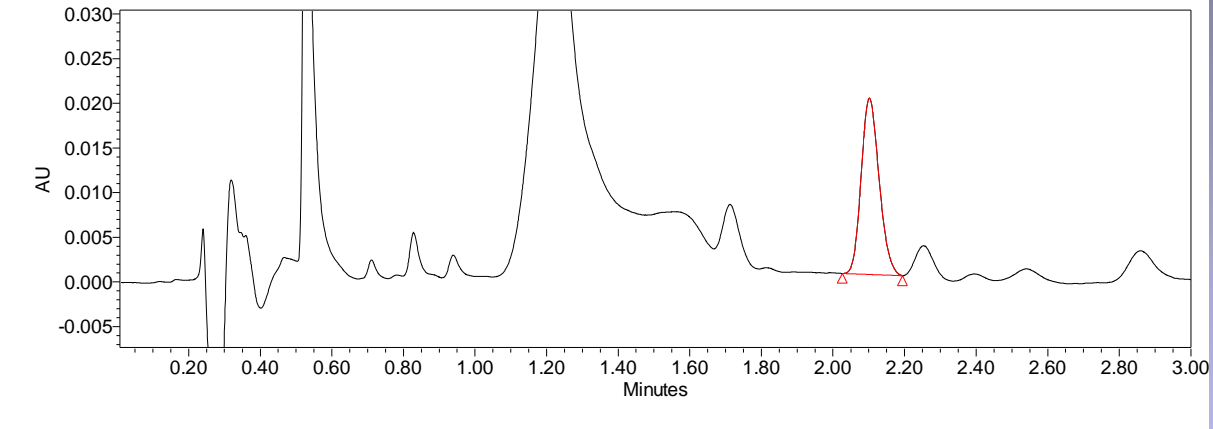
HPLC analýza:

Waters Acquity UPLC system
kolona Waters BEH C18 (2.1x50mm, 1.7um částice)

podmínky separace nastaveny pro každou CL individuálně dle jejich fyz.-chem. vlastností a dle množství a zastoupení chemických látek extrahovatelných z jednotlivých zastoupených materiálů

Podmínky separace a limity detekce:

	<u>Složení mobilní fáze</u>	<u>Mez detekce [ng/cm²]</u>
Cyklofosfamid	Fosfátový pufr/MeOH (73:27)	390
Doxorubicin	Fosfátový pufr/AcN (80:20)	130
Fluorouracil	Fosfátový pufr	110
Paklitaxel	Fosfátový pufr/AcN (58:42)	200

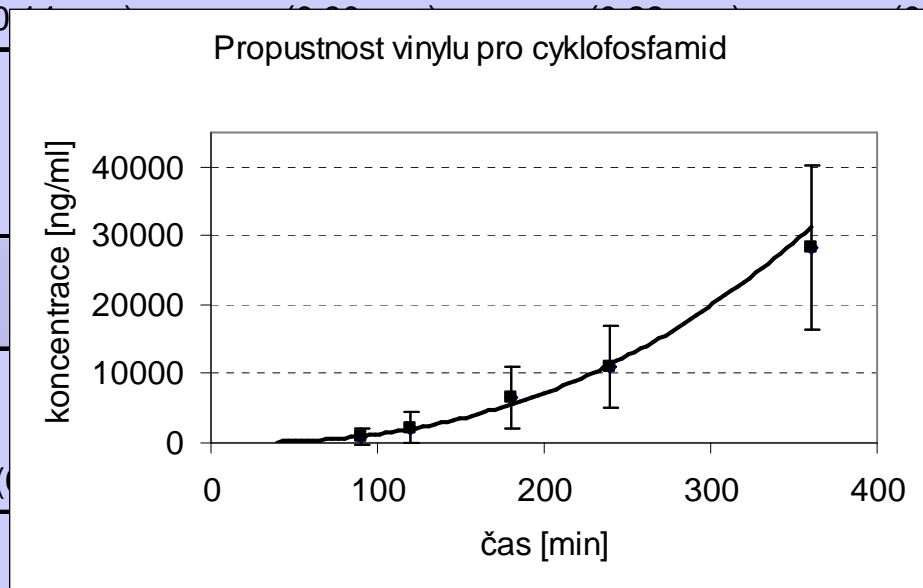
Výsledky

	Rezistenční doba materiálu [min]				
	Nitril (0,14 mm)	Latex (0,30 mm)	Latex (0,22 mm)	Latex (0,16 mm)	Vinyl (0,12 mm)
Cyklofosfamid	n.d.	n.d.	180	90	60
Paklitaxel	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	240
Doxorubicin	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.
Fluorouracil	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.

	Průměrná detekovaná rychlost průniku (s SD) [ng/(cm ² *min)]				
	Nitril (0,14 mm)	Latex (0,30 mm)	Latex (0,22 mm)	Latex (0,16 mm)	Vinyl (0,12 mm)
Cyklofosfamid	n.d.	n.d.	27,6 (31,8)	91,9 (46,0)	117,4 (78,6)
Paklitaxel	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	2.6 (1,1)
Doxorubicin	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.
Fluorouracil	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.

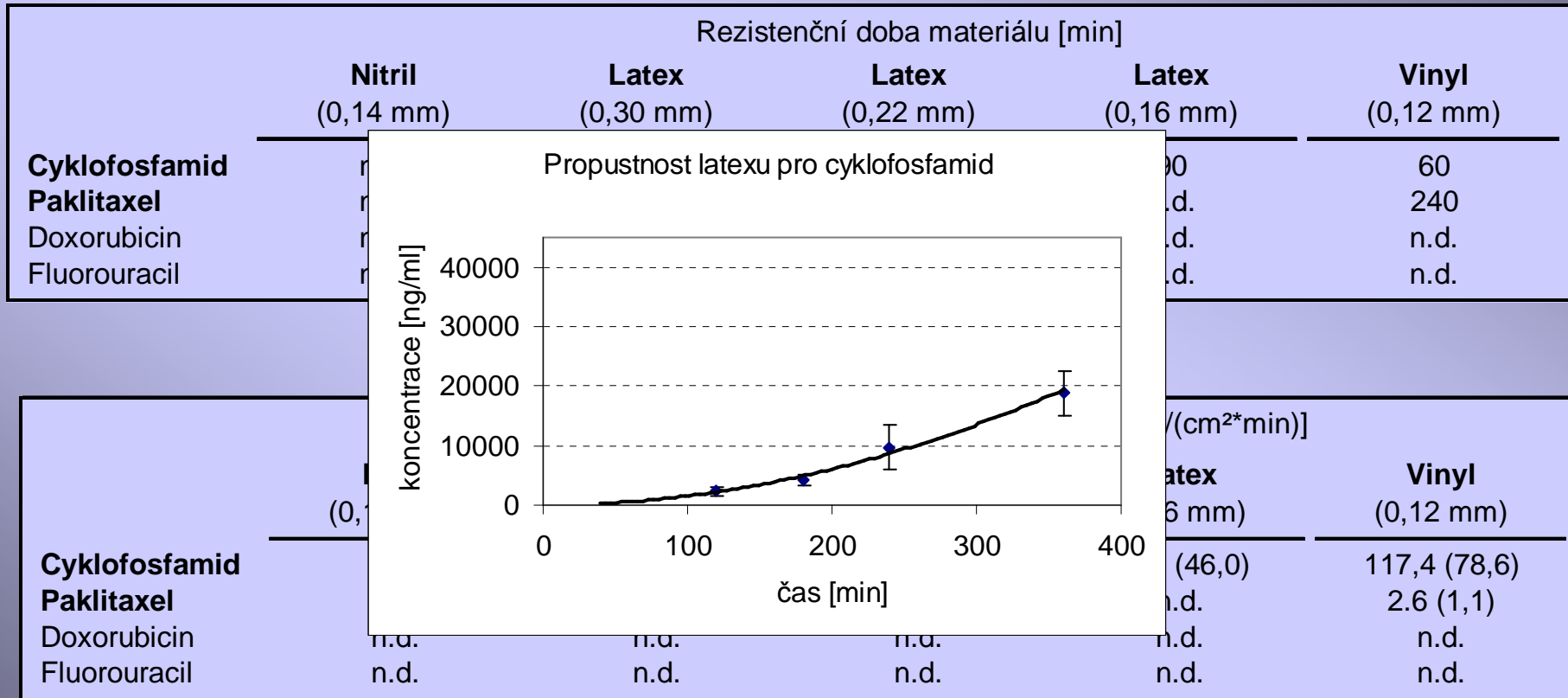
Výsledky

	Rezistenční doba materiálu [min]				
	Nitril (0,12 mm)	Latex (0,12 mm)	Latex (0,12 mm)	Latex (0,16 mm)	Vinyl (0,12 mm)
Cyklofosfamid				90	60
Paklitaxel				n.d.	240
Doxorubicin				n.d.	n.d.
Fluorouracil				n.d.	n.d.

	Propustnost [ng/(cm ² *min)]			
	Nitril (0,12 mm)	Latex (0,12 mm)	Latex (0,12 mm)	Vinyl (0,12 mm)
Cyklofosfamid			117,9 (46,0)	117,4 (78,6)
Paklitaxel			n.d.	2,6 (1,1)
Doxorubicin	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.
Fluorouracil	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.

Výsledky

Dosavadní poznatky o odolnosti rukavic vůči průniku CL

Hodnocené materiály: latex, vinyl, neopren, nitril

Latex – nejčastěji testovaný materiál, propustnost prokázána u karmustinu, cyklofosfamidu, thiotepy, mitoxantronu, bleomycinu

Vinyl – v ochraně před CL málo účinné, pro práci s CL nedoporučovány

Nitril – obecně velká odolnost vůči široké škále chemických látek, dobré výsledky při testování propustností pro CL, avšak odlišné mechanické vlastnosti (pružnost x pevnost)

Neopren – dobrá pružnost materiálu, používán také k výrobě chemoprotektivních rukavic, k dispozici omezené množství informací

Hodnocení výsledků (komentář)

Výsledky jsou vždy omezené detekčními limity použité metody (dáno technickým vybavením a designem pokusu)

Propustnost potvrzena u vinylových a latexových rukavic (cyklofosamid a paklitaxel)

Nejodolnější materiál - nitril

Mezi jednotlivými šaržemi rukavic nebyly sledovány významné rozdíly

Závěr

Informační materiál

Nakládání s cytotoxickými léčivy

Obsah:

Účinky cytostatik

Osoby potenciálně vystavené působení cytostatik

Cesty příjmu cytostatik do exponovaného organismu

Kontaminované povrchy a materiál

Činnosti se zvýšeným rizikem expozice

Možnosti osobní ochrany před potenciální expozicí

Děkuji za pozornost...

